

PENGGUNAAN KAEDAH FOTOGRAMETRI JARAK DEKAT
DI DALAM INDUSTRI PERLOMBONGAN
(PENENTUAN ISIPADU)

Disampaikan kepada Jabatan Ukur Tanah sebagai
memenuhi salah satu syarat penerimaan
Diploma Lanjutan Ukur Tanah
Institut Teknologi MARA

Oleh :

ABDULLAH B. HUSSIN

dan

IBRAHIM B. MOHAMMED

JABATAN UKUR TANAH
INSTITUT TEKNOLOGI MARA
SHAH ALAM, 40450, SELANGOR D.E

NOVEMBER, 1989

PENGHARGAAN

Alhamdulillah kami bersyukur kehadiran Allah S.W.T. kerana dengan limpah kurnianya telah memberikan ilham dan kesabaran kepada kami di dalam menyiapkan tesis ini dalam jangkawaktunya..

Kami mengucapkan ribuan terima kasih kepada En. Yaziz b. Ahmad yang juga sebagai penasihat utama dan juga kepada En. Wan Mohd. Naim b. Wan Mohd. yang telah memberi banyak bimbingan kepada kami didalam menyiapkan tesis ini.

Kami juga mengucapkan ribuan terima kasih kepada pihak Associated Pan Malaysia Cement Sdn. Bhd. (APMC), Rawang yang telah membenarkan menggunakan kuarinya sebagai kawasan penyelidikan kami. Juga kami berterima kasih kepada En.Chan B.C. yang telah banyak memberikan bantuan semasa kami menjalankan kerja-kerja di APMC.

Juga kami mengucapkan ribuan terima kasih kepada mereka-mereka yang terlibat secara langsung atau tidak di dalam menjayakan tesis ini.

Sekian Wassalam.

Abdullah b. Hussin dan

Ibrahim b. Mohammed

ITM, November, 1989.

ABSTRAK

Tesis ini membincangkan penggunaan kaedah Fotogrametri Jarak Dekat dengan menggunakan kamera bukan-metrik bagi menentukan isipadu bahan yang telah dilombong. Perbincangan adalah meliputi kesesuaian penggunaan kaedah ini secara praktiknya di lombong-lombong dedah dari segi ketepatan dan keberkesanan. Ketepatan bagi menentukan isipadu bahan yang telah dilombong dengan menggunakan kaedah ini bergantung kepada tiga perkara utama iaitu kualiti kamera, taburan titik kawalan dan jumlah titik kawalan bumi yang digunakan. Satu ujian telah dijalankan ke atas satu model struktur yang direka untuk mengetahui kualiti kamera, kesesuaian taburan titik kawalan dan jumlah titik kawalan untuk digunakan. Seterusnya hasil ujian dan analisis ini digunakan sebagai panduan kepada kerja-kerja sebenar di lapangan. Di dalam tesis ini juga ditunjukkan kaedah penurunan data, serta hasil-hasil kerja yang telah dijalankan di lapangan dan juga di makmal.

PENGHARGAAN	i
ABSTRAK	ii
ABSTRACT	iii
ISI KANDUNGAN	iv
SENARAI RAJAH.....	v
SENARAI JADUAL	vi
SENARAI GERAJ	vii
SENARAI APPENDIK	viii
BAB SATU. PENGENALAN	1
BAB DUA. KAEDAH PENGGUNAAN FOTOGRAMETRI	
JARAK DEKAT.....	4
2.1 Pengenalan	4
2.2 Perkembangan Awal Fotogrametri	
Jarak Dekat	4
2.3 Kaedah Kamera Bukan-Metrik	7
2.3.1 Penggunaan Kamera Bukan-Metrik	7
2.3.2 Kelebihan Penggunaan Kamera	
Bukan-Metrik	7
2.4 Cara Penurunan Data	8
2.4.1 Cara Analog	8
2.4.2 Cara Separa Analisis	8

2.4.3	Cara Analisis	9
2.4.4	Jelmaan Linear Terus (DLT)	9
2.4.4.1	Prinsip Asas Jelmaan Linear Terus	10
2.4.4.2	Penyelesaian DLT Cara Iteratif	17
2.4.4.3	Pembentukan Matriks Pemberat.	22
2.4.4.4	Matriks Varian-Covarian Bagi Parameter	23
2.4.4.5	Hitungan Bagi Mendapatkan Elemen-Elemen Orientasi Dalam	24
2.4.4.6	Hitungan Untuk Mendapatkan Koordinat Objek Sasaran	25

BAB TIGA.	PERANCANGAN PROJEK DAN PENGUMPULAN DATA	31
3.1	Pengenalan	31
3.2	Perancangan.....	31
3.2.1	Pemilihan Kedudukan Stesen Kamera ...	32
3.2.2	Penentuan Titik Kawalan	32
3.2.3	Taburan Titik Kawalan	34
3.2.4	Corak Titik Kawalan	34
3.2.5	Penentuan Bes Kamera	35